

Briuselis, 2025 m. balandžio 15 d.
(OR. en)

7534/1/25
REV 1

COARM 74
CFSP/PESC 500

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Delegacijoms

Dalykas: Tarybos išvados dėl ginklų eksporto kontrolės

Delegatams priede pateikiamos Tarybos išvados dėl ginklų eksporto kontrolės, kurias Taryba (užsienio reikalai) priėmė 2025 m. balandžio 14 d.

TARYBOS IŠVADOS DĖL GINKLŲ EKSPORTO KONTROLĖS

1. Taryba pabrėžia esminį vaidmenį, kuris tenka atsakingai prekybos ginklais politikai siekiant išlaikyti tarptautinę taiką ir saugumą, užtikrinti pagarbą žmogaus teisėms ir tarptautinės humanitarinės teisės laikymąsi. Taryba atnaujina savo įsipareigojimą skatinti valstybių narių bendradarbiavimą ir jų politikos konvergenciją, kad būtų užkirstas kelias bet kokiam karinių technologijų ir įrangos eksportui, kai tenkinami Bendrojoje pozicijoje 2008/944/BUSP nustatyti atsisakymo leisti tokį eksportą kriterijai.
2. Taryba primena savo įsipareigojimą stiprinti karinių technologijų ir įrangos eksporto kontrolę tuo tikslu priimant 2025 m. balandžio 14 d. Tarybos sprendimą (BUSP) 2025/779, kuriuo iš dalies keičiama Bendroji pozicija 2008/944/BUSP, ir savo įsipareigojimą stiprinti bendradarbiavimą ir skatinti konvergenciją karinių technologijų ir įrangos eksporto srityje pagal bendrą užsienio ir saugumo politiką (BUSP), visoms valstybėms narėms nustatant, puoselėjant ir įgyvendinant aukštus bendrus karinių technologijų ir įrangos perdavimo kontrolės standartus. Tai ir toliau bus daroma, *inter alia*, valstybėms narėms keičiantis aktualia informacija, įskaitant informaciją, susijusią su pranešimais apie atsisakymą išduoti licenciją, ir informaciją apie ginklų eksporto politiką, arba nustatant galimas priemones, kuriomis konvergencija būtų dar labiau padidinta. Karinėmis technologijomis ir įranga turėtų būti prekiaujama atsakingai ir atskaitingai, ir turėtų būti dedamos visos pastangos užkirsti kelią jų nukreipimui teroristams, nusikaltėliams ir kitiems leidimo neturintiems naudotojams.
3. Taryba palankiai vertina atnaujintą valstybių narių įsipareigojimą laikytis teisiškai privalomos Bendrosios pozicijos su pakeitimais, padarytais Tarybos sprendimu (BUSP) 2025/779, ir pabrėžia, kaip svarbu nuodugniai vertinti karinių technologijų ir įrangos eksporto licencijų paraiškas pagal toje pozicijoje nustatytus kriterijus.

4. Taryba dar kartą patvirtina bendrą tikslą, kurio siekiant 2008 m. buvo priimta Bendroji pozicija 2008/944/BUSP. Taryba taip pat primena ankstesnius vertinimus, parodžiusius, kad įgyvendinant bendrąją poziciją įmanoma padaryti dar didesnę pažangą siekiant kuo didesnės valstybių narių konvergencijos ginklų eksporto srityje. Taryba palankiai vertina tai, jog buvo iš dalies pakeistas Bendrosios pozicijos 2008/944/BUSP naudojimosi vadovas, kad bendrojoje pozicijoje nustatytus rizikos vertinimo kriterijus būtų dar lengviau taikyti praktikoje. Taryba pabrėžia, kad nuoseklus šių kriterijų aiškinimas ir praktinis taikymas prisideda prie valstybių nacionalinės ginklų eksporto politikos tarpusavio konvergencijos.
5. Taryba dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą užkirsti kelią karinių technologijų ir įrangos, ypač šaulių ir lengvųjų ginklų (ŠLG), kuriais prisidedama prie ginkluoto smurto visame pasaulyje, nukreipimui ir su tuo kovoti. Taryba dar kartą patvirtina, kad reikia užkirsti kelią priemonių, nustatytų siekiant apriboti prekybą ginklais, įskaitant JT ginklų embargus, ESBO sankcijas ir ES ribojamąsias priemones, apėjimui.
6. Taryba pabrėžia valstybių narių įsipareigojimą laikytis daugiašalių eksporto kontrolės režimų, joms palaikant savo veiksmus, kuriais remiamas nuolatinis daugiašalis požiūris į eksporto kontrolę, ir stiprinti šių režimų, kurie yra itin svarbūs, *inter alia*, siekiant išvengti destabilizuojančio įprastinės ginkluotės kaupimo ir propaguoti tarptautinę taiką, veikimą.
7. Taryba primena, kad ES ir jos valstybių narių atsakas į Rusijos agresijos karą prieš Ukrainą, be kita ko, pagal Europos taikos priemonę (ETP) taikant pagalbos priemones, kuriomis remiama Ukrainos prigimtine teisė gintis pagal tarptautinę teisę, įskaitant JT Chartiją, parodė tvirtą ES įsipareigojimą teikti nuolatinę paramą Ukrainai ir jos žmonėms tol, kol reikės. Taryba taip pat primena, kad karinė parama teikiama visapusiškai paisant tam tikrų valstybių narių saugumo ir gynybos politikos ir atsižvelgiant į visų valstybių narių saugumo bei gynybos interesus.
8. Taryba pripažįsta, kad priemonėmis, kuriomis palengvinamas valstybių narių bendrai sukurtų karinių technologijų ir įrangos eksportas, gali būti skatinamas bendradarbiavimas Sąjungoje ir reikšmingai prisidedama prie Sąjungos gynybos technologinės ir pramoninės bazės konkurencingumo pasaulyje stiprinimo, o tai savo ruožtu padeda didinti Europos bendrą gynybos parengtį ir pajėgumus.

9. Taryba palankiai vertina Europos Komisijos ir vyriausiojo įgaliotinio bendrą komunikatą dėl Europos gynybos pramonės strategijos, kuriame valstybės narės raginamos išnagrinėti būdus, kaip laipsniškai toliau suderinti savo ginklų eksporto kontrolės praktiką, visų pirma bendrai plėtojamų gynybos pajėgumų srityje, ir ragina valstybes nares keistis geriausios praktikos pavyzdžiais, susijusiais su eksporto kontrolės taisyklėmis bendrai sukurtų pajėgumų atveju.
10. Taryba palankiai vertina tai, kad 2024 m. gruodžio 19 d. priimtas Reglamentas (ES) 2025/41 dėl šaunamųjų ginklų, pagrindinių komponentų bei šaudmenų importo, eksporto ir tranzito priemonių (nauja redakcija). Taryba pabrėžia įsipareigojimo palaikyti tuos pačius standartus civiliniam naudojimui skirtų šaunamųjų ginklų eksporto atveju kaip ir karinių technologijų bei įrangos eksporto atveju svarbą. Taryba palankiai vertina būtent bendrosios pozicijos kriterijų taikymą civiliniam naudojimui skirtų šaunamųjų ginklų eksportui ir aiškų abiejų teisės aktų taikymo srities atskyrimą.
11. Taryba pripažįsta ginklų eksporto vertę užmezgant ilgalaikius valstybių narių tiekėjų ir galutinių naudotojų santykius, kurie gali padėti kurti ir stiprinti partnerystės saugumo ir gynybos srityse, taip stiprinant mūsų gebėjimą prisidėti prie taikos bei saugumo mūsų žemyne, reaguoti į išorės konfliktus ir krizes ir apsaugoti ES bei jos piliečius, laikantis ES strateginio kelrodžio.
12. Taryba dar kartą patvirtina savo įsipareigojimą užtikrinti tarptautinės prekybos ginklais skaidrumą, taikant įvairias konkrečias priemones, kuriomis siekiama padėti tinkamai, nuosekliai ir laiku teikti ataskaitas dėl valstybių narių ginklų eksporto. Tarp tokių priemonių – aiškūs ataskaitų teikimo terminai ES metinės ataskaitos kontekste ir iš dalies pakeistoje Bendrojoje pozicijoje 2008/944 ir naudojimosi vadove pateikiamos papildomos gairės dėl ataskaitų turinio ir jų teikimo proceso. Taryba palankiai vertina Ginklų neplatinimo ir eksporto darbo grupės Įprastinės ginkluotės eksporto pogrupio (COARM) darbo, susijusio su geriausios praktikos pavyzdžiais teikiant atitinkamą informaciją apie faktinį eksportą, rezultatus. Valstybės narės įsipareigoja pranešti apie faktinio eksporto vertę, jei turima informacijos, ir, kai aktualu, išnagrinėti tokios informacijos pateikimo būdus.
13. Taryba palankiai vertina valstybių narių susitarimą toliau tobulinti COARM darbo metodus, įskaitant tai, kad 2022 m. gegužės mėn. pradėjo veikti licencijas išduodantiems pareigūnams skirta duomenų bazė. Taryba ragina valstybes nares ir ES institucijas prisidėti prie šios duomenų bazės plėtojimo.

14. Taryba pareiškia įsipareigojimą toliau dėti pastangas skatinti Sutarties dėl prekybos ginklais (SPG) visuotinimą ir veiksmingą įgyvendinimą, įskaitant skaidrų ataskaitų teikimą pasitelkiant į rezultatus orientuotą ir sinerginę informavimo veiklą. Taryba pakartoja esanti įsitikinusi, kad sustiprintu SPG visuotinimu ir įgyvendinimu propaguojamas Sutarties tikslas – reguliuojant tarptautinę prekybą ginklais užtikrinti bendradarbiavimą, skaidrumą ir atsakingus veiksmus, tokiu būdu prisidedant prie tarptautinės taikos bei saugumo ir mažinant žmonių patiriamas kančias. Taryba reiškia susirūpinimą dėl neigiamos SPG dinamikos, be kita ko, kiek tai susiję su metinių ataskaitų teikimu. Nors Taryba palankiai vertina tai, kad daug valstybių dabar yra SPG šalys, ji ragina stiprinti pastangas siekiant visuotinio prisijungimo prie šios Sutarties. Taryba ragina valstybes, kurios dar neprisijungė prie SPG ar jos neratifikavo, tai padaryti, o iki prisijungimo ar ratifikavimo laikytis joje nustatytų sąlygų.
15. Taryba pabrėžia ES informavimo veiklos trečiųjų valstybių atžvilgiu reikšmę ir svarbą remiant veiksmingą ginklų eksporto kontrolę ir įsipareigoja tęsti ir stiprinti bendradarbiavimą su šalimis partnerėmis, ypač su ES šalimis kandidatėmis ir ES kaimyninėmis šalimis. Taryba ragina trečiąsias valstybes prisijungti prie Bendrosios pozicijos 2008/944/BUSP ir visų vėlesnių jos peržiūrėtų redakcijų.
16. Taryba įsipareigoja tęsti darbą, susijusį su elementais, kuriais remiama atsakinga prekyba karinėmis technologijomis ir įranga, ir paveda COARM, kai aktualu:
- 1) toliau ieškoti būdų, kaip remti karinių technologijų ir įrangos atsekimą nukreipimo prevencijos ir baudžiamojo persekiojimo už jį tikslais, be kita ko, pažymint ginklus ir paženklinant šaudmenis, taikant novatoriškus techninius atsekamumo sprendinius; toliau remti tolesnį visuotinio ataskaitų dėl neteisėtų įprastinių ginklų ir jų šaudmenų teikimo mechanizmo (*iTrace*) plėtojimą ir dirbti šia kryptimi;
 - 2) pripažįstant valstybių eksportuotojų ir valstybių importuotojų tarpusavio gerų santykių ir bendradarbiavimo vertę, įskaitant galutinių naudotojų tikrinimą bei stebėseną kaip nukreipimo prevencijos priemonę, skatinti norinčias valstybes nares ir trečiąsias valstybes kartu išnagrinėti tokių santykių ir bendradarbiavimo galimybes ir dirbti siekiant plėtoti geriausios valstybių narių praktikos pavyzdžius;
 - 3) susitarti dėl priemonių, kuriomis būtų palengvintas valstybių narių bendrai sukurtų karinių technologijų ir įrangos eksportas;

- 4) išnagrinėti būdus, kaip šalinti riziką, kad eksportuosimos karinės technologijos ar įranga galėtų būti naudojamos šiurkštiems smurto veiksams prieš asmenis, priklausančius grupėms, kurios konkrečiai saugomos pagal tarptautinę žmogaus teisių teisę ir tarptautinę humanitarinę teisę, vykdyti arba tokiems veiksams palengvinti;
 - 5) remti trečiųjų valstybių pajėgumų stiprinimą ginklų ir šaudmenų atsargų valdymo srityje;
 - 6) puoselėti tolesnę konvergenciją siekiant užtikrinti nematerialiųjų technologijų ir žinių perdavimo kontrolės minimaliuosius standartus;
 - 7) toliau vykdyti informavimo veiklą Sąjungos gynybos pramonės atžvilgiu, kad būtų skatinamas dalijimasis informacija, skaidrumas ir saugumo politikos bei ekonominių aspektų konvergencija, be kita ko, SPG kontekste;
 - 8) įvertinti 2021 m. sausio 15 d. Tarybos sprendimo (BUSP) 2021/38, kuriuo nustatomas bendras požiūris į galutinių naudotojų pažymėjimų elementus šaulių ir lengvųjų ginklų bei jų šaudmenų eksporto kontekste, taikymą.
17. Taryba primena pareigą užtikrinti Sąjungos išorės veiksmų nuoseklumą pagal Europos Sąjungos sutarties 21 straipsnio 3 dalies antrą pastraipą; šiuo atžvilgiu Taryba pažymi nuoseklios eksporto kontrolės politikos, taikomos karinėms technologijoms bei įrangai ir dvejopo naudojimo prekėms, svarbą.
18. Taryba paveda COARM po penkerių metų iš naujo įvertinti Bendrosios pozicijos 2008/944/BUSP su pakeitimais, padarytais Tarybos sprendimu (BUSP) 2025/779, įgyvendinimą.
-